

Ditte Holm Bro har begået en kampklar og søstersolidarisk roman

Der er en nærmest aktivistisk tone i Ditte Holm Bros forfatterskab, som synes at ville gøre op med alle patriarkalske strukturer og kvindeundertrykkende mekanismer, mener Carina Wøhlk. .Foto: Sofie Amalie Klougart

CARINA WØHLK

23.03.2025

BØGER // ANMELDELSE – Ditte Holm Bros roman *Eva & Jeanne* fokuserer på to ikoniske kvinder, der udfordrer både patriarkalske normer og religiøse dogmer. Med en poetisk og humoristisk tone undersøger romanen magt, begær og kvindens rolle, samtidig med at den opfordrer til et opgør med de kræfter, der undertrykker kvinder.

Eva & Jeanne

Forfatter: Ditte Holm Bro

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Udkom d. 20. marts 2025.

Den har lige dirret i luften. Den knyttede hånd, der skyder op fra et kvindetegn. Et symbol på kvindernes internationale kampdag, 8. marts. Og nu, få uger efter, rækker

romanen *Eva & Jeanne* deres kvindehænder frem mod læseren. Grib dem. Og gør det grådigt.

“Og d’Arc selv er ikke just jomfruen af Orleans. Hun drypper af begær under sin rustning, der changerer ”regnbueagtigt i solen”

For der skal knyttes igen. Ikke hænder, men søstersolidariske bånd. Lyder det halvfjerdserstøvet og femøfimset? Glem det. Ditte Holm Bros nye bog transcenderer både tid, køn og snævre forestillinger om, hvad litteratur er.

Ditte Holm Bros stil

Forfatteren bag *Eva & Jeanne*, Ditte Holm Bro, debuterede i 2021 med romanen *Fladland*. Både debutromanen og den efterfølgende roman, *Hver gang du trækker vejret, indånder du støvet fra vores knogler* (2023), forholder sig virkelighedsnært til pige- og kvindeliv.

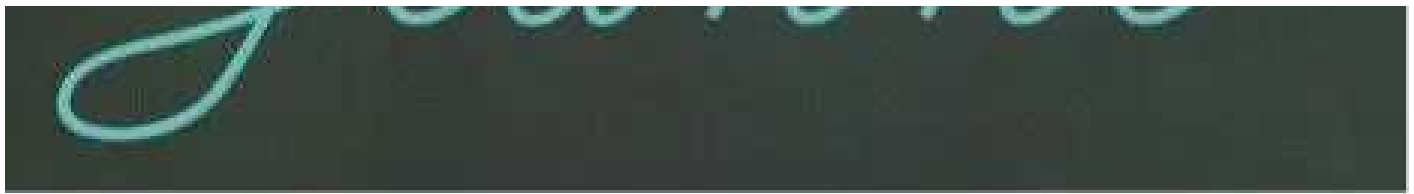
DITTE HOLM BRO

Eva

LINDHARDT OG RINGHOF

Leanne

Allerede forsiden lader ane, hvilken særlig og sanselig oplevelse der venter læseren. Bogens titel, som er navnene på to ikoniske kvindeskikkelser – Eva som i bibelsk urkvinde og Jeanne som i rødglødende d`Arc, slynger sig kælent hen over coveret, skriver Carina Wøhlk.

Der er en nærmest aktivistisk tone i Ditte Holm Bros forfatterskab, som synes at ville gøre op med alle patriarkalske strukturer og kvindeundertrykkende mekanismer. *Eva & Jeanne* er ingen undtagelse. Til gengæld bevæger Holm Bro sig i sin aktuelle udgivelse fra det realistiske over i det mere surrealistiske.

Sanselig oplevelse

Allerede forsiden lader ane, hvilken særlig og sanselig oplevelse der venter læseren. Bogens titel, som er navnene på to ikoniske kvindeskikkelser – Eva som i bibelsk urkvinde og Jeanne som i rødglødende d`Arc, slynger sig kælent hen over coveret. Bag titlen ses noget saftspændt og grønt (måske et æble – hvem sagde forbuden frugt eller måske en velformet kvindepopo). Endnu inden bogen er åbnet, er alle sanser vakt.

“Som i Ditte Holm Bros øvrige bøger er sproget i *Eva og Jeanne* præget af stor poesi. Der er en helt særlig skønhed i forfatterens måde at skrive på

Og så går det ellers løs. Bogen er opdelt i 26 scener, der veksler imellem hovedpersonernes perspektiv. Og de to er, som allerede afsløret, ikke frøknerne hvem som helst. Den allerførste Eva og den sagnomspundne helgen Jeanne d`Arc, den ene fra Edens Have i tidernes morgen og den anden fra 1400-tallets Frankrig, udlever en kærlighedshistorie på tværs af tid og sted.

Hoved- og bipersoner

Eva bor i parken – i bestemt form, vel at mærke. Parken. Ikke en eller anden tilfældig urban abildgård. Hun dyrker ansigtsyoga, kæmper med skyld og skam, spiller badminton og sukker af længsel efter Jeanne. Hun er dødeligt forelsket, for Eva vil ”føle sig levende ikke udødelig”. Hun vil ”sno sig slangt om en finger, være en hård, våd tunge mod fromhedens klitoris”.

Ditte Holm Bro har tydeligvis et horn i siden på mammon og moderne vækstideologier, skriver Carina Wøhlk. Foto: Sofie Amalie Klougart

Og d'Arc selv er ikke just jomfruen af Orleans. Hun drypper af begær under sin rustning, der changerer ”regnbueagtigt i solen”. Men Jeanne er også optændt af en anden ild. Som tolvårig stod hun i kornet på sin fars mark og blev oplyst af engle, der ansporede hende til at kæmpe. Men for hvad? Jeanne brænder efter en mission og er derfor fyr og flamme, da hun indkaldes til hæren.

Trods sin styrke og indbundne barm, trods sin androgyne udstråling og evne til at glide ind og være en af gutterne, kan hun ikke negligere sin kvindelighed. Hun hjemsendes efter at have blødt igennem på et af kasernens lagner.

Hvad så med Adam og Gud, kan man spørge? Er de trukket helt ud af ligningen? Næ, de vandrer rundt i parken som tilforladelige bipersoner. Adam er en flink fyr, der går og gnasker æbler og fodrer ænder – lige indtil hans ansigt bliver ”blegt og smalt som et ribben”, da han forstår, at han er hanrej.

Opgør med et gudsbillede

Og den Gud, som i Pär Lagerkvists roman *Det evige smil* (1920) er en gammel mand, der kløver brænde, bliver i Ditte Holm Bros fortælling en stresset virksomhedskonsulent med hovedet ”fyldt med tal og aktieindeks, de globale økonomier”.

Beskrivelsen af Gud som underlagt markedskræfterne leder tanken hen mod Max Webers *Den protestantiske etik og kapitalismens ånd* (1904-05), der kobler protestantismens arbejdsetik med fremkomsten af kapitalismen.

“Under den sproglige skønhed bobler en underfundig form for humor, der på ingen måde svækker alvoren i forfatterens budskab

Ditte Holm Bro har tydeligvis et horn i siden på mammon og moderne vækstideologier. Det horn støder hun også ind i sit gudsbillede. Som hun skriver: ”Gud har ladet sig inkarnere i markedets logik”. Samtidigt gør hun, ligesom i *Fladland*, op med den altseende Gud – med Øjet fra det høje, som Trille sang om i 1970.

Det øje har Gud ligefrem ”installeret i Evas ungpigehjerte. Derfra regerede han som et stykke software”. Og den software overvåger hende nat og dag for at fylde hende med

skam.

Sproglig skønhed, humor og alvor

Som i Ditte Holm Bros øvrige bøger er sproget i *Eva og Jeanne* præget af stor poesi. Der er en helt særlig skønhed i forfatterens måde at skrive på. Som når hun lader Jeanne besvare "sit eget spørgsmål med mørkets punktum". Eller når hun lader Eva "*sluge hendes ord som en nadver*" og tænke den tanke, at "det sværeste sted at møde Jeanne og være fuldstændig nøgen var i blikket". Det er sublimt formuleret.

Under den sproglige skønhed bobler en underfundig form for humor, der på ingen måde svækker Alvoren i forfatterens budskab. Billedet af Gud, der hiver sig distræt i konsulentskægget er morsomt. Og fremstillingen af Adam, der til sidst i bogen pludselig får en åbenbaring og giver sig til at synge til Eva med sit lange hår "sat op med et lillaglitret spænde", er lårklaskende sjov.

Men hvori består så Alvoren? Hvad er det, forfatteren har på hjerte – ud over at ville underholde og overvælde? Måske det, som pludselig står lysende klart i Evas hoved, mens hun arbejder på sin selvbiografi: "Det er på tide vi afmonterer pikkens magt". Eva sætter sig i skrædderstilling og skriver i noterne på sin telefon det mest vidunderlige poetiske kampråb: "Hvis vi forstod/ at tilbede kussens kræfter/ som også er/ koralrevenes træernes/ ømhedens kræfter...". Ja, tænk nu hvis...

Det lyder smukt, men er lige så usandsynligt, "som hvis Biblen var en historie der først og fremmest omhandlede kvinder", som Holm Bro skriver. Ikke desto mindre må der drømmes stort og handles resolut.

Jeanne forlader hæren, hvor "de simple svars gud" regerer. Eva lægger parken og Gud med de vurderende "dollarøjne" bag sig. Og hvad med læseren? Hun/han/hen/de sidder inspireret tilbage. Med lysten til at leve og elske – med kvindetegn fremfor dollartegn i øjnene.

[Klik dig videre til mange flere boganmeldelser lige her.](#)

Ditte Holm Bro

CARINA WØHLK

Carina Wøhlk er uddannet som teolog fra Københavns Universitet i januar 1993. I oktober 1997 blev Carina Wøhlk ansat som sognepræst og funktionspræst ved Helligaandskirken i København. Siden september 2015 har hun fungeret som sognepræst i Frederiksværk-Vinderød sogn i Nordsjælland...